

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 10 marca 2023 r.

Poz. 2308

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.222.2023 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 8 marca 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr II/1/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie określenia kryteriów obowiązujących w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznych przedszkoli w Bieruniu, w całości, jako sprzecznej z art. 131 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 6 lutego 2023 r. Rada Miejska w Bieruniu uchwałą Nr II/1/2023 określiła kryteria naboru na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego do publicznych przedszkoli w Bieruniu oraz dokumenty niezbędne do potwierdzenia tych kryteriów zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 6 lutego 2023 r.

Przedmiotową uchwałę Rada Miejska podjęła na podstawie m.in. art. 131 ust. 4 i 6 ustawy. Stosownie do treści wskazanych przepisów „W przypadku równorzędnych wyników uzyskanych na pierwszym etapie postępowania rekrutacyjnego lub jeżeli po zakończeniu tego etapu dane publiczne przedszkole, oddział przedszkolny w danej publicznej szkole podstawowej albo dana publiczna inna forma wychowania przedszkolnego nadal dysponuje wolnymi miejscami, na drugim etapie postępowania rekrutacyjnego są brane pod uwagę kryteria określone przez organ prowadzący, z uwzględnieniem zapewnienia jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, oraz lokalnych potrzeb społecznych. Organ prowadzący określa dokumenty niezbędne do potwierdzenia tych kryteriów.” (art. 131 ust. 4 ustawy). Z kolei w myśl przepisu art. 131 ust. 6 ustawy „organ prowadzący określa nie więcej niż 6 kryteriów, o których mowa w ust. 4 i 5, oraz przyznaje każdemu kryterium określoną liczbę punktów, przy czym każde kryterium może mieć różną wartość”.

Uchwała podjęta na podstawie ww. przepisu jest aktem prawa miejscowego, musi zatem ściśle uwzględniać wytyczne zawarte w upoważnieniu ustawowym, a więc regulować kompleksowo wszystkie kwestie wskazane w ustawie. Organ stanowiący gminy obowiązany jest bowiem przestrzegać zakresu upoważnienia, udzielonego jej przez ustawę. Niewyczerpanie zakresu przedmiotowego przekazanego przez ustawodawcę do uregulowania w drodze uchwały, skutkuje istotnym naruszeniem prawa.

Organ prowadzący określając kryteria rekrutacji powinien wziąć pod uwagę wskazane przez ustawodawcę wytyczne. Jednym z nich jest zapewnienie jak najpełniejszej realizacji potrzeb rodziny, w której rodzic samotnie wychowujący dziecko musi pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi. Rada, określając kryteria rekrutacji do przedszkoli, powinna zatem wyraźnie wyodrębnić kryterium związane z uwzględnieniem potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi.

Zdaniem organu nadzoru kryteria określone wierszu oznaczonym lp. 1 tabeli będącej załącznikiem do uchwały są niezgodne z art. 131 ust. 4 ustawy. Rada wprowadzając powyższe kryteria nie uwzględniła bowiem sytuacji rodzica samotnie wychowującego kandydata.

Zgodnie z pkt 1 tabeli będącej załącznikiem do uchwały kryterium stanowi sytuacja, gdy kandydat, którego:

1) oboje rodzice/opiekunowie prawni pracują zawodowo/pracują lub studiują w trybie dziennym lub prowadzą gospodarstwo rolne lub pozarolniczą działalność gospodarczą – 6 punktów,

2) jeden rodzic/opiekun pracuje zawodowo/pracuje lub studiuje w trybie dziennym lub prowadzi gospodarstwo rolne lub pozarolniczą działalność gospodarczą – 3 punkty.

Takie rozwiązanie jest sprzeczne z wytycznymi zawartymi w art. 131 ust. 4 ustawy, a ponadto godzi w zasadę sprawiedliwości społecznej i zasadę równości wobec prawa (art. 2 Konstytucji RP oraz art. 32 Konstytucji RP). Powyższa regulacja prowadzi bowiem do sytuacji, w której dzieci (kandydaci) charakteryzujący się wspólną cechą będą traktowani w sposób odmienny, dzieci rodziców samotnie je wychowujących zostaną całkowicie pominęte w tym procesie rekrutacji. Uchwała podjęta na podstawie art. 131 ust. 4 ustawy powinna uwzględniać zapewnienie jak najpełniejszej realizacji potrzeb dziecka i jego rodziny, między innymi potrzeb rodziny, w której rodzic samotnie wychowujący kandydata musi pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi. Tymczasem, zdaniem organu nadzoru, uchwała Rady Miejskiej w Bieruniu nie uwzględnia tej potrzeby.

Sytuacja rodzin, w których jeden rodzic (opiekun prawny) samotnie wychowuje dziecko – szczególnie akcentowana w art. 131 ust. 4 ustawy – musi być zawsze brana pod uwagę przez organ ustalający kryteria naboru. Konieczność realizacji potrzeb rodziny, w której rodzic samotnie wychowuje dziecko, to wymóg płynący nie tylko z ustawy – Prawo oświatowe, ale także z konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej regulowanej art. 2 Konstytucji RP. Obowiązek urzeczywistnienia realizacji tej zasady spoczywa także na organie stanowiącym gminy podejmującym uchwałę w przedmiocie kryteriów stosowanych w naborze do przedszkoli.

Powyższy pogląd znalazł potwierdzenie w judykaturze. W wyroku z dnia 23 lutego 2016 r. NSA stwierdził, iż sposób sformułowania przedmiotowych kryteriów przez gminę z pominięciem rodzica samotnie wychowującego dziecko, nastąpił z naruszeniem art. 7 i art. 94 Konstytucji RP, jak i w związku z art. 2 i art. 32 Konstytucji RP, gdyż nie wypełniając treści upoważnienia ustawowego, wykonawczego względem ustawy, organ stanowiący gminy pominął potrzeby rodziny, w której rodzic samotnie wychowujący kandydata musi pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi. Jednocześnie w myśl art. 20c ust. 4 ustawy o systemie oświaty organ prowadzący, ustalając dodatkowe kryteria rekrutacji, obowiązany jest zapewnić jak najpełniejszą realizację potrzeb dziecka i jego rodziny, zwłaszcza potrzeb rodziny, w której rodzice albo rodzic samotnie wychowujący kandydata muszą pogodzić obowiązki zawodowe z obowiązkami rodzinnymi, oraz lokalnych potrzeb społecznych (por. wyrok NSA w Warszawie z dnia 23 lutego 2016 r., sygn. akt I OSK 3164/15). Przedmiotowy wyrok wprowadzie zapadł na podstawie ustawy o systemie oświaty, jednakże znajduje on zastosowanie w niniejszej sprawie (por. też wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 listopada 2021 r., sygn. akt III OSK 4126/21, publ. CBOSA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzić należy, iż uchwała Nr II/1/2023 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 6 lutego 2023 r. w sprawie określenia kryteriów obowiązujących w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznych przedszkoli w Bieruniu, została podjęta z istotnym naruszeniem obowiązującego prawa, co czyni stwierdzenie jej nieważności w całości uzasadnionym i koniecznym.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz